

негативні прояви тих соціально-політичних і економічних процесів, що відбуваються в нашій державі.

У цих умовах особливо гостро виявляється необхідність застосовувати нові, більш ефективні прийоми та методи впливу на «важких» підлітків, оскільки традиційні методи дії на учнів з ускладненою поведінкою не дають бажаного результату.

Отже, створення превентивного виховного простору закладу освіти спричиняє виникнення якісно нових ресурсів, що розвиваються на основі конструктивної діяльності його суб'єктів; а виховний простір існує в середовищному контексті. Зазначимо, що виховний простір вимагає педагогізацію середовища та розвиток нею характеристик виховного середовища.

Список використаних джерел

1. Козлов Т. І. Профілактика правопорушень неповнолітніх: Юридична література, 1990. 156 с.
2. Кордунова Н. О. Проблеми виникнення антисоціальних груп підлітків: Психогенеза особистості: норма і девіація: зб. наук. статей; [гол. ред. Я. Гошовський]. Луцьк: Вежа Друк, 2018. 268 с.
3. Личко А. Є. Психопатія і акцентуації характеру в підлітків: ТОВ Квітень ПРЕС ; ЗАТ вид-во ЕКСМО-Прес, 1999. 416 с.
4. Максимова Н. Ю. Психологія девіантної поведінки: навч. посібник. К.: Либідь, 2011. 520 с.
5. Оржеховська В. М. Використання ігрових технологій для профілактики і корекції девіантної поведінки школярів: Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді: зб. наук. пр. К.; Житомир, 2004. Вип. 6, кн. 2. С. 202 – 206.

Соціально значущі якості особистості сучасного педагога

*Анна Подальяко,
учитель інформатики Комунального закладу
«Наталинський ліцей Наталинської сільської ради
Красноградського району Харківської області»*

Соціально значущі якості особистості сучасного педагога – це основні елементи характеристики людини, яка працює з дітьми та надає послуги у сфері освіти. Для сучасного педагога важливим є безперервний саморозвиток і розширення власних компетентностей. Для самовдосконалення кожен педагог повинен усвідомлювати значення конкретних якостей, які можна набути для себе.

***Ключові слова:** сучасний педагог, проактивність, емпатія, перцептивність, динамізм особистості, емоційна стабільність.*

Сучасний педагог – це людина, яка має позитивний вплив на своїх учнів, мотивує їх до самореалізації та самовдосконалення шляхом використання сучасних методик проведення уроків. Звичайно, що такий учитель повинен постійно працювати над своїм самовдосконаленням, а саме:

- розвивати педагогічні якості;
- навчатися нових технологій;
- безперервно підвищувати професійну кваліфікацію;
- брати участь у різноманітних конкурсах і заходах;
- постійно досліджувати себе як особистість.

Так, саме через таке дослідження вчитель зможе дізнатися про свої проблеми самовдосконалення та, за потреби, скласти план усунення певних прогалин. Тому що вчитель – це також звичайна людина, якій притаманно помилятися, забувати, навчатися, практикуватися, реалізовувати власні мрії та плани.

На самовдосконалення вчителя впливає активний розвиток галузі освіти, оскільки сучасні методики передбачають використання сучасної техніки, форм і методів роботи. Тому вчителям доводиться вивчати нові стандарти, слідкувати за новинками в галузі технологій та вчитися нового, що спіткає педагогів кожного дня.

Сучасний учитель повинен мати зі своїми учнями *партнерські відносини*, які можливі лише за умови розуміння один одного. Це дуже важливий етап налагодження відносин, де кожен відчуває себе на одному рівні з іншими.

Партнерські відносини – корисний підхід до навчання та викладання, адже кожен може висловити власну думку й обстояти свою позицію, проявити свою креативність у вирішенні проблемних ситуацій та багато іншого. Крім цього, партнерських відносин потрібно дотримуватись і з батьками учнів. Наприклад, для зближення вчителя з певним класним колективом доцільно організувати спільний захід, де кожен буде мати рівні права та обов'язки. При такому рівноправному проведенні часу вчитель зможе стати авторитетом для батьків, оскільки вони на практиці прослідкують, що знає та вмє цей учитель.

освіти.

Рис.2,3,4. Результати роботи проактивного вчителя та його учениць

Професійна гнучкість. Якщо педагог прагне розвитку своєї кар'єри, то він обов'язково має адаптуватися до будь-яких професійних і особистих ситуацій. Наприклад, за останні роки роботи в Україні вчителям довелося адаптуватися до дистанційної та змішаної форм навчання. Це означає, що вчителям довелося навчитися використовувати нові засоби навчання, опанувати різні платформи для проведення уроків у режимі онлайн тощо. «Сильні» вчителі впоралися з цим завданням, яке з'явилося через карантинні обмеження та повномасштабне вторгнення росії в Україну. «Слабкі», на жаль, покинули свою роботу через відсутність цієї самої професійної гнучкості.

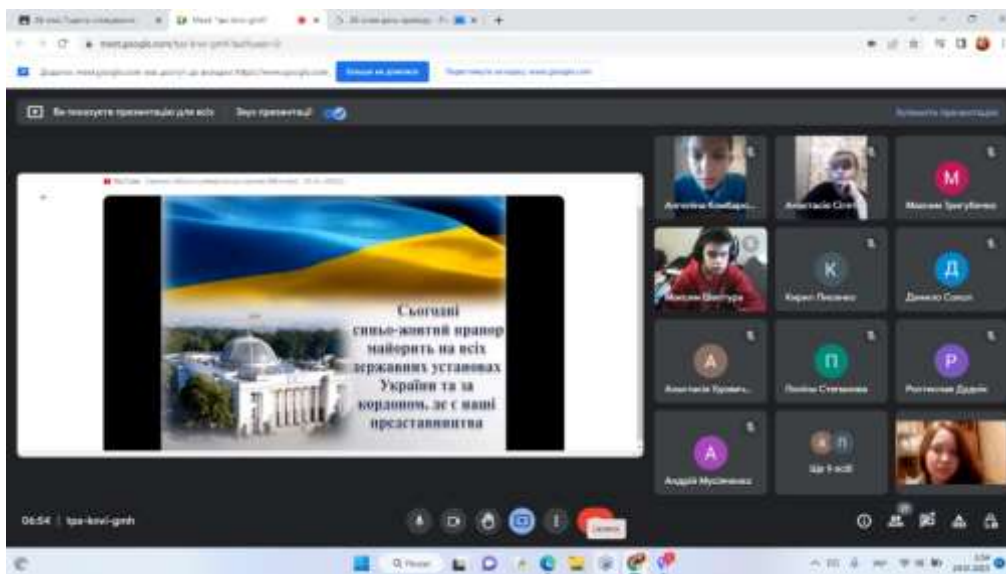

Рис.5. Година спілкування в режимі онлайн з учнями Наталинського ліцею

Емпатія. Кожен учитель повинен уміти відчувати та сприймати емоції своїх учнів. Такі вміння дозволять створити в класі позитивну атмосферу, яка буде впливати на навчання дітей та їх самореалізацію в шкільному колективі. Емпатія є дуже важливою під час проведення дистанційних уроків. Оскільки всі діти знаходяться далеко один від одного, вони відчувають себе самотніми та змученими від ситуації, яка є в Україні. Тому їм потрібна вчительська підтримка, адже вчитель – це та людина, яка вміє вислухати й дати дієву пораду в будь-якій ситуації.

Комунікативність. Кожен учитель повинен уміти спілкуватися з людьми на різні теми. Педагог має бути цікавим і сміливим під час конкретної розмови. Комунікативність проявляється в результативності розмови, адже всі ми, коли про щось спілкуємося, переслідуюмо конкретну мету. І лише при її досягненні можемо сміливо заявити, що розмова пройшла успішно. Комунікативний педагог завжди буде знаходити компроміси для задоволення всіх сторін, генерувати можливі результати розмови та відстоювати власну думку, що є дуже важливим для досягнення бажаних результатів [1].

Перцептивність. Здатність мати інтуїцію, бути пильним до ставлення інших – це те, що потрібно для сучасного педагога. Учитель постійно співпрацює з батьками учнів, де кожен має свій характер, погляд на певну ситуацію тощо. Тому вчитель має випереджати дії батьків на декілька кроків, а отже, розвивати власну інтуїцію, що можливо при читанні літератури.

Динамізм особистості. Здатність впливати на інших – це найголовніше, що може бути в цій професії. Учитель повинен уміти:

- мотивувати та залучати учнів до вивчення певного навчального предмета, до участі у виховній діяльності, до саморозвитку й самоосвіти;
- залучати батьків до активної співпраці;
- домовлятися з колегами тощо.

Емоційна стабільність. Здатність володіти собою – це найперше, чим повинен володіти вчитель. Через повсякденне спілкування з різними людьми педагог починає втомлюватись і нерідко з'являється бажання сказати людині про

всі свої наболілі проблеми. Цього робити не можна! Педагог повинен уміти володіти собою та своїми емоціями. Для розвитку такої якості вчитель має навчитися виділяти час собі на відпочинок і правильне харчування. Адже вчителі завжди між корисним обідом і улюбленою роботою виберуть саме її, через що потім страждає організм та інші люди.

Креативність. Кожен учитель має бути креативним! Для мотивації учнів потрібно використовувати не тільки нові прийоми роботи, а й проявляти свою фантазію. Наприклад, для перевірки набутих знань учнів можна провести звичайне усне опитування або розробити інтерактивну гру та пограти в неї разом з учнями. Звичайно, що другий варіант буде цікавішим для дітей, особливо під час дистанційної роботи в період воєнного стану. Для відволікання дітей від складної реальності вчителю необхідно краще готуватися до уроків, де головною метою має бути надання психологічної допомоги дітям, яку можна реалізувати тільки через прояв власної креативності.

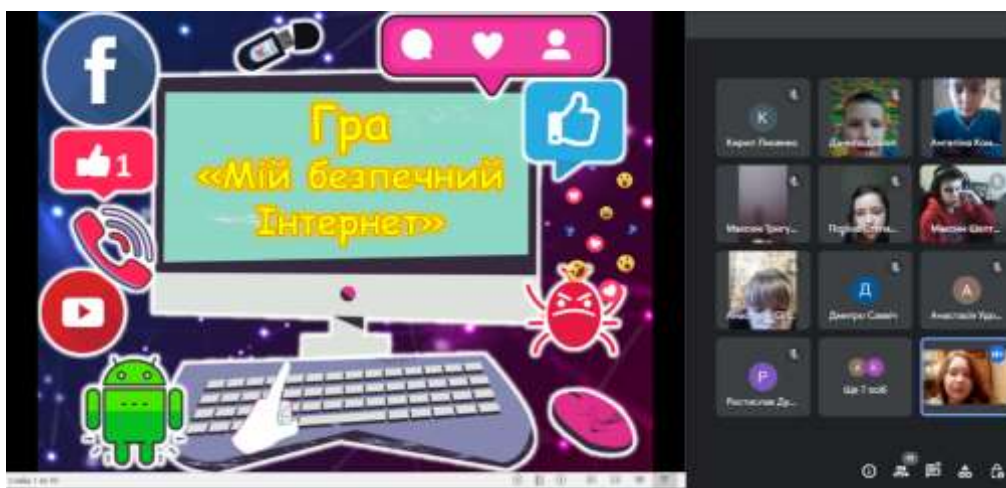

Рис.6. Дистанційний урок із застосуванням інтерактивної онлайн-гри з інформатики

Працьовитість. На підготовку до уроків учителі відводять значну кількість годин. Тому людина, яка просто не любить витратити особистий час на роботу, на жаль, не зможе довго працювати в галузі освіти, оскільки надання знань потребує детальної теоретичної підготовки, розробки наочних матеріалів, виготовлення макетів тощо. Учителя, який безвідповідально буде ставитися до організації середовища навчання, важко назвати тим самим сучасним педагогом, який працює для результативності [2].

Наполегливість. Усім відомо, що результат настає через пройдений етап складної роботи, під час якої може зникнути мотивація до реалізації певного плану дій. Така ситуація може трапитися з педагогом і здобувачем освіти. Тому для вчителя важливо бути наполегливим і в результаті поразки/втоми продовжувати діяти далі та мотивувати до цього учнів. Тільки з учителя учнівство може взяти приклад. Особливо важливою ця якість є для класного керівника, який працює з окремим класним колективом, що має більше внутрішніх проблем, із якими треба боротися через власну наполегливість.

Якостей, якими повинен володіти сучасний педагог, значно більше, але найголовнішою є організованість. Саме вона допомагає вчителю організувати свою трудову діяльність з урахуванням усіх можливих ситуацій.

Для кожного вчителя головною вимогою залишається повага до учнів, до їхньої думки та способу самовираження. Педагог повинен адаптуватися до сучасних умов роботи, дітей та їхньої життєвої позиції. Адже часи змінюються, і якщо ти прагнеш працювати в освіті, то повинен ставитися до своїх учнів як до своїх партнерів, бо вони такі ж самі громадяни країни, з такими самими правами та обов'язками. Учні вчать, роблять помилки та на власному досвіді потім їх уникають. Це потрібно зрозуміти та прийняти. Учитель і учень рівні між собою, і якщо набути якостей, які необхідні для справжнього педагога, то на уроках завжди буде гармонія, результативне навчання та бажання переймати досвід старшої людини – свого Вчителя.

Список використаних джерел

1. Особисті риси та професійна характеристика педагога. Реферат [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://osvita.ua/vnz/reports/pedagog/14141/>
2. Професійні та особистісні якості педагога [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.poznavayka.org/uk/osvita/profesijni-ta-osobistisni-yakosti-pedagoga/>

Ціннісні орієнтації дітей молодшого шкільного віку: особливості сторитаймів у родинному колі

*Олена Коваль,
старший викладач кафедри
методики дошкільної та початкової освіти
Харківської академії неперервної освіти*

У статті розкрито актуальні питання формування ціннісних орієнтацій молодшого школяра в родинному колі засобами сторитайму.

***Ключові слова:** емоційно-ціннісний розвиток, ціннісна орієнтація, цінності, емоції, почуття, читацькі емоції, сторитайм.*

Важливі соціально-економічні та політичні зміни сьогодення зумовили низку проблем, що пов'язані з духовним життям суспільства. Становлення ціннісних орієнтацій є актуальною проблемою, оскільки йдеться про розвиток особистості дитини.

Глибокі соціальні протиріччя, які впливають на становлення ціннісних орієнтирів особистості, характеризують сучасне суспільство: між загальнолюдськими цінностями і цінностями сучасного суспільства; цінностями суспільства та нинішньою системою освіти; цінностями освіти й особистісними цінностями та ін.

У складних умовах сучасна дитина намагається виробити в собі та прийняти такі цінності, життєві орієнтири, що допоможуть їй знайти своє місце в різних